

به ترکیه اردوغان اعتماد نکنیم

اکنون که زیاده‌خواهی‌های ریاست‌جمهوری ترکیه با اِخم و قُهر متحدان دیروز و تحریم‌های کسی مثل خودش مواجه شده است، مانند همیشه در چرخش ۱۸۰درجه‌ای، ستاره اقبال خود را در هم‌پیمانی با ایران و روسیه می‌داند. تحریم‌های ظالمانه علیه ترکیه و ایران باعث نزدیکی ترکیه به ایران نخواهد شد و رقابت تاریخی و منطقه‌ای این دو کشور انکارناپذیر است. در بحران چندساله و جنگ داخلی خاندان‌سوز سوریه، اختلاف دیدگاه و تضاد منافع ترکیه و ایران به بارزترین شکل ممکن عنیت یافته است. ترکیه با تصور فروپاشی دولت سوریه برای بهره‌گیری هرچه بیشتر از کیک صبحدم پیروزی مخالفان اسد، در صف اول دولت‌هایی قرار گرفت که خواهان سقوط او بودند و در هر سه حوزه نظامی، لجستیکی و تبلیغاتی از هیچ تلاشی برای رسیدن به این مقصود دریغ نکرد. درحالی‌که ایران در نقطه مخالف این سیاست ایستاد و در کنار روسیه با تحمل هزینه مالی و جانی فراوان امکان حفظ دولت را فراهم آوردند، تاکنون بخت با منتز روسیه، ایران، حزب‌الله و گروه‌های شیعی مبارز همراه بوده است. دمشق با کمک این حامیان بسیاری از مناطق ویران‌شده را پس گرفته و مخالفان نظام اینک در ادلب به‌عنوان آخرین پایگاه خود گرد آمده‌اند. باید منتظر بود که آیا ادب سرنوشت نهایی بحران سوریه را رقم می‌زند یا توافقات پشت پرده قدرت‌های بزرگ که درعرب‌ترین شکل ممکن علیه هم صف‌آرایی کرده‌اند. در بحران سوریه مواضع اردوغان آرام‌آرام تغییر یافت. وحشت فراینده میراث‌دار سلاطین عثمانی از ظهور یک پدیده مهم در بحران سوریه، خیال‌پردازی‌های او را به چالش کشیده است. پاک‌سازی نوار شمال سوریه از سوی نیروهای مشترک کرد و عرب و مسیحی که مرکز پایگاه خلافت خودخوانده داعش در آن قرار گرفته بود، مانند همیشه ترکیه را به تحرک وادار کرد و بیم آن دارد که این نیرو در شمال سوریه به پایگاه کردهای مخالف ترکیه تبدیل شود. برخی معتقدند مؤثرترین نیروی میدانی آماده پیکار با تروریست‌ها، همین مدافعانی هستند که کوبانی و شمال سوریه را آزاد کرده اند؛ Top of FormBottom of Form این همان موضوعی است که اردوغان آن را واهمه دارد؛ به‌همین‌دلیل از مواضع قبلی خود عقب‌گرد کرده و ظاهراً به اردوگاه مدافعان حکومت کنونی سوریه پیوسته و اگر نه در کردار، دست‌کم در گفتار در مسیر همراهی با سیاست‌های روسیه و ایران در سوریه کامه نهاده است. تحقیرات اردوغان در سوی غربی‌ها، اینک به ایستگاه نوبنی رسیده است. در اجلاس روز جمعه، رؤسای سه کشور که هر سه از سوی آمریکا در فهرست تحریم، اما با سطوح مختلفی قرار گرفته‌اند، گرد هم می‌آیند. آنچه دولتمردان و تصمیم‌سازان دستگاه دیپلماسی ما باید در مناسبات سیاسی جدید مدنظر قرار دهند، این است که سیاست خارجی ایران باید بیش از هر چیز متضمن منافع میان‌مدت و درازمدت کشور و یافتن متحد واقعی باشد. بدون تعریف نقش درخورتوجهی برای کردهای سوریه و هم‌پیمانان عرب و مسیحی آنان در شمال سوریه که نقش مؤثری در مهار تهاجمات ویرانگر داعش داشته‌اند، افق آینده سوریه روشن نیست. به‌همین‌دلیل حامیان داعش از نقش آنان بر فرایند دموکراتیزه‌شدن واقعی در سوریه هراسان هستند؛ چنان‌که در زمان سقوط صدام، ترکیه بزرگ‌ترین مخالف نقش‌آفرینی کردها در عراق بود که این مخالفت راه به جایی نبرد و اینک ترکیه با دراختیارگرفتن بازار اقلیم کردستان و عراق بیشترین بهره‌برداری اقتصادی از صدور کالا و مشارکت در پروژه‌های عمرانی این کشور را نصیب خود کرده است. وضعیت هم‌پیمانی ایران با دیگر میهمان نشست جمعه، در این یادداشت نمی‌گنجد؛ اما اقتضای دارد دیپلماسی خارجی و منطقه‌ای ما در دام اشتباهات گذشته نیفتد و در طریحی که ترکیه ایفای نقش می‌کند، وارد نشود. بروز و ظهور نیروهای کرد که با ایران پیوند تاریخی و فرهنگی دارند، در ساختار سیاسی سوریه برای ایران نه‌فقط تهدیدی نیست؛ بلکه می‌تواند به‌مثابه عاملی مهم و تأثیرگذار در راستای تأمین منافع ملی ایران و ارتقای ظرفیت‌های هم‌گرایی سیاسی و فرهنگی مورد حمایت و توجه دستگاه دیپلماسی کشور قرار گیرد. ترکیه امروز همان ترکیه دوران اتاتورک و سلاطین عثمانی است.

شاکی، نه متهم

ایمن سیاست و در مناطقی که راندمان آبیاری افزایش یافته است، باید به کاهش سهمیه آبی بهره‌برداران مبادرت کند. در غیر این صورت بدبهی است که از آب مازاد صرفه‌جویی‌شده برای گسترش سطح کشت بیشتر استفاده خواهد شد. به خاطر بسپاریم در این ناعادالات که تغییرات اقلیمی دست در دست تحریم‌های جهانی، کانون‌های تولید غذای مردم را را نشانده گرفته است، باید بتوانیم از وجب به وجب این میدان و کارزار سبز و از قطره‌قطره منابع آن حراست کنیم تا بیش از این استقلال ایران دستخوش نظریه تجاری «توقف کشاورزی» نشود؛ استقلالی که نه‌تنها بهره‌برداران و متولی رسمی آن بلکه تمامی مردم کشورمان در حوزه مصرف باید به صیانت و حمایت از آن بپردازند تا آیندگان گلیاه‌مند از نسل ما درعین‌حال این خیزش مدنی را پاس بدارند.

مرضیه امیری؛ حجم نقدینگی هزارو ۶۰۰ هزارمیلیاردتومانی به نقطه جوش رسیده و از این میزان فقط ۹۴هزارمیلیاردتومان پول پرقدرت و مابقی آن شبه‌پول است؛ یعنی سپرده‌های غیردیاری مشمول سود بانکی است. آتار توری می‌گوید بالای نقدینگی با وقفه پدیدار شد و فشار نقدینگی منجمد در بانک‌ها جهش یک‌باره نرخ ارز را به‌دنبال داشت؛ اتفاقی که اگرچه چند سالی دولت با سرکوب و مداخله در بازار ارز از ظهور آن جلوگیری می‌کرد اما فِر آن در بهمن‌ماه ادامه دارد و نرخ دلار سه‌هزارو ۸۰۰تومانی آزاد سال گذشته اکنون به ۱۱ هزار تومان رسیده است. کارشناسان پیش‌بینی می‌کنند اگر حجم نقدینگی با همین روند افزایش بالای ۲۰ درصدی فعلی تا پایان اسمال ادامه پیدا کند، به حدود هزارو ۹۰۰ هزار میلیارد تومان می‌رسد و به معنای این است‌که سیستم بانکی باید بالغ بر ۴۰ تا ۵۰ هزار میلیارد تومان بیشتر از قبل سود بانکی پرداخت کند که عملاً خارج از توان مالی بانک‌هاست و آنها را با حجم چشمگیری از مطالبات مواجه می‌کند. عبدالناصر همتی، رئیس کل بانک مرکزی ریشه بحران حجم نقدینگی فعلی را در مسابقه‌ای می‌داند که میان بانک‌ها برای پرداخت سود برقرار است؛ هرکدام برای جذب سپرده بیشتر برای پرداخت سود بالاتر از یکدیگر سبقت می‌گیرند و در مدیریت بانکی از طریق اضافه برداشت از بانک مرکزی بی‌فایبت بوده‌اند. همتی اگرچه از نقش بانک مرکزی در شکل‌گیری نقدینگی نامولد در کنترل و هدایت نقدینگی به‌طور قاطع اقدام خواهد کرد. البته بی‌فایتایی بانک‌ها و ضعف نظارتی بانک مرکزی یک سوی ماجرای است که به نقطه فعلی رسیده، سپرده‌گذاران دانه‌درشت بانک‌ها منتفعان و بردگان وضع موجود هستند که بدون پرداخت مالیات و ایجاد فعالیت اقتصادی مولد، این امکان برایشان فراهم شده است تا با سپرده‌های هنگفت در تعیین خطمشی بانک‌ها تعیین‌کننده باشند. تعداد آنها اندک و قدرت و منفعتشان حداکثری است. همچنان که غلامرضا مصباحی‌مقدم، عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام

دیروز گفته است: «۷۴ درصد از سپرده‌های بانکی مربوط به یک‌درصد سپرده‌گذاران است».

نقش ۹۷ درصدی سپرده‌ها در حجم نقدینگی

به گزارش «شرق»، سال‌هاست سپرده‌گذاری در بانک به یک منبع درآمد تبدیل شده و حجم بالای این سپرده‌ها نقدینگی را پدید آورده که نسبت آن با رشد اقتصادی هم‌خوانی ندارد. پرداخت سود بالا از سوی بانک به سپرده‌گذاران موجب انحراف جدی در ترازنامه بانک‌ها شده است. برخی آمارها نشان از توزیع نامتقارن سودها بین بعضی از افراد دارد. مرکز پژوهش‌های مجلس پیش‌تر در گزارشی اعلام کرده بود ۸۵ درصد ارزش سپرده‌های بانکی متعلق به ۲،۵ درصد سپرده‌گذاران است و دیروز هم غلامرضا مصباحی‌مقدم، عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام گفته است ۷۴ درصد از کل سپرده‌های بانکی متعلق به یک درصد از سپرده‌گذاران است. به گفته او حدود ۶۰ درصد نقدینگی کشور به‌سمت فعالیت‌های نامولد رفته و فقط ۴۰ درصد نقدینگی در بخش مولد اقتصادی به کار گرفته شده است. در شرایطی که بانک مرکزی هیچ اطلاعات شفاف و روشنی درباره این صورت‌حساب‌ها و میزان سپرده‌ها و سودهای پرداختی اعلام نمی‌کند، بازار حدس و گمان درباره اینکه این سپرده‌گذاران دانه‌درشت چه کسانی هستند، بسیار گرم است. برخی معتقدند افراد وابسته به

اقتصاد

گزارش «شرق» از مقاومت بانک‌ها در برابر اصلاح سیستم بانکی

سودهای خاص در جیب‌های خاص

مصباحی مقدم: ۷۴ درصد از سودهای پرداختی متعلق به یک درصد سپرده‌گذاران است

عکاس کورنلی، شرق

نهادهای خاص عمده این سپرده‌گذاران هستند و برخی می‌گویند این سپرده‌گذاران همان سهامداران بانک‌ها هستند. به دلیل نبود اطلاعات شفاف نمی‌توان میان آنها به هیچ قطعیتی رسید اما آنچه واقعیت دارد، این است که افراد معدودی بیشترین سود را از بانک‌ها دریافت می‌کنند و در آنچه رئیس کل بانک مرکزی مسابقه بین بانک‌ها نامیده است، بردگان ماجرا هستند. احسان خاندوزی، استاد دانشگاه علامه طباطبائی در گفت‌وگو با «شرق»، دراین‌باره توضیح داد: در نظام بانکداری مدرن اساساً نقدینگی یک رکی اساسی دارد و آن سپرده‌هاست. باقی اجزا در نقدینگی بسیار کوچک هستند و در اقتصاد ما کمتر از سه‌درصد تأثیر دارند و ۹۷درصد سپرده‌ها اثرگذار است. زمانی حجم نقدینگی افزایش پیدا می‌کند که سودهای جدیدی از بخش واقعی اقتصاد وارد سیستم بانکی شود که قبلاً نبوده است. اگر این اتفاق نیفتاد و رشد نقدینگی حاصل از رشد تولید واقعی نباشد، فقط یک راه دیگر برای افزایش حجم نقدینگی وجود دارد و آن، این است که سود سپرده‌ها به‌صورت موهومی افزایش پیدا کند. رشد نقدینگی به‌جز بخت تورم، صرفاً باید به اندازه نرخ رشد واقعی اقتصاد افزایش پیدا کند اما اگر در بیش از یک سال افزایش حجم نقدینگی بیش از میزان تورم و رشد اقتصادی باشد، باید به روند رشد آن مشکوک

واگذاری‌های خطرناک در نظام بانکی

فروش رفته و این در حالی است که هنوز هم حجم عمده‌ای از اموال و دارایی‌های نظام بانکی، از ملک و املاک اداری و تجاری گرفته تا شعب بانکی، باقی مانده که یا مشتری ندارند یا اینکه اصولاً به‌خاطر شرایط جذاب کنونی، بانک‌ها اراده‌ای برای فروش آن ندارند، بلکه در آینده با وضعیت کنونی ملک و دلار و طلا، قیمت بالاتر برود و آنها بتوانند با نرخ بالاتری دارایی خود را به فروش برسانند. امیر باقری، معاون امور بانک، بیمه و شرکت‌های دولتی وزارت امور اقتصادی و دارایی، در این رابطه با اشاره به آخرین وضعیت فروش اموال و دارایی‌های مازاد بانکی می‌گوید: در ماده ۱۶ قانون رفغ مواضع تولید عنوان شده، ظرف سه سال بانک‌ها باید اموال مازاد را بفروشند و اصولاً حاکمیت شرکتی را رعایت کنند. وی اظهار کرد: آن‌گونه که آمارهای وزارت اقتصاد می‌گویند، در سال ۹۶ معادل ۱۰ هزار میلیارد تومان شرکت بانکی فروخته شده، اگرچه باید توجه داشت که اموال بانک‌ها در‌دسر زیادی دارد که مدیریت آنها، وقت مدیریت بانک‌ها را می‌گیرد؛ براین‌اساس از دی‌ماه سال گذشته طبقه‌بندی لازم صورت گرفت تا این اموال واگذار شوند. نکته دیگری که در این میان به‌شدت باید مورد توجه قرار گیرد،

ممنوعیت فروش یک‌ساله خودروهای تحویلی

فکر می‌کنند که بازار خودرو ساماندهی خواهد شد؛ اما محسن بهرامی ارض اقدس، رئیس کمیسیون تسهیل تجارت و توسعه صادرات اتاق بازرگانی، به «شرق» گفت: من با توجه به سابقه تاریخی این موضوع که در موارد مشابه بی‌نتیجه بوده است، فکر می‌کنم به نتیجه خاصی دست پیدا نکنیم. او ادامه داد: در گذشته مجوز خاصی که هیئت وزیران برای استفاده جانبازان داده بود تا خودروهای بهای خودروهایی تولید داخل حکایت دارد، نمایشگاه‌داران سال انتقال هم برای این واردات در نظر گرفته شده بود. تجربه‌ای موفق نبود. به گفته بهرامی ارض اقدس برخی از جانبازانی که نیاز داشتند خودروهای خود را بفروشند، با استفاده از روش‌های مختلف ازجمله از طریق غیررسمی و وکالتی ... خودروهای وارداتی را فروختند و اعمال محدودیت فروش نتوانست از دست‌به‌دست‌شدن خودرو جلوگیری کند. به اعتقاد او ریشه اصلی مشکلات باید شناسایی شود و به حل آن در کشور اقدام شود.

او اضافه کرد: ریشه اصلی این مسئله در حجم نقدینگی کشور است که خودبه‌خود خطرآفرین خواهد بود. **سودروزانه هزار میلیاردی نقدینگی**

رئیس کمیسیون تسهیل تجارت و توسعه صادرات اتاق بازرگانی عنوان می‌کند: حجم نقدینگی در کشور هزارو ۶۰۰ هزار میلیارد تومان است. نقدینگی شامل سبکوک، شبه‌سبکوک و سپرده‌های بانکی است که با یک حساب سرانگشتی و اعمال نرخ سود ۲۰ درصد در روز، درمی‌یابیم روزانه هزار میلیارد تومان سود این حجم نقدینگی است.

او ادامه داد: این حجم از نقدینگی به دلیل اینکه تولید سودآور نیست، به سمت این بخش جذب نمی‌شود. سود بانکی سهیل‌الوصول‌ترین نوع سرمایه‌گذاری، بدون خطر، مالیات و عوارض است. این پول باآورده شده‌ها را به‌صورت سراسام‌آور بالا برده است؛ شرایط فعلی هم مقداری همچانی قست است. طبیعی است که بخشی از این پول‌ها وارد هر بازاری اعم از بازار سکه،

ارز یا دلار شود و این بازارها را دچار مشکل کند. وقتی هم که بازار سکه و

ارز دچار محدودیت شود، این پول‌ها سراغ کالاهای بادوام که نقدشوندگی کمتری دارند مثل فولاد، مس، خودرو و... می‌یون، در نتیجه ایجاد تلاطم در این بازارها بستی دارد به سلیقه کسی که پول دشتش است. **خروج خودرو از کالای مصرفی به سوله‌های**

به گفته بهرامی ارض اقدس امروز احساس می‌شود که خودرو از کالای

سال شانزدهم • شماره ۲۲۳۴ زمرد

خبر

صادرات نفت ایران کاهش یافت

● آمارهای کشتی‌رانی گردآوری‌شده توسط بلومبرگ نشان می‌دهد صادرات نفت ایران در ماه آگوست به زیر ۲،۱ میلیون بشکه در روز رسیده که پایین‌ترین رقم از مارس ۲۰۱۶ تاکنون است. به گزارش تسنیم به‌نقل از بلومبرگ، می‌شائیل تران، تحلیلگر مؤسسه آر بی سی کیتال مارکتس دراین‌باره گفت: هنوز دو ماه تا آغاز تحریم‌های نفتی در ماه نوامبر باقی مانده و ما انتظار داریم شاهد کاهش بیشتر صادرات نفت ایران، به آسیا، اروپا و هند باشیم. او افزود انتظار می‌رود ایران برای یافتن مشتری در قیمت‌ت خود تخفیف بیشتری بدهد. این گزارش حاکی است مجموع صادرات نفت و معیانات ایران به سه مشتری اصلی‌اش یعنی چین، هند و ژاپن کاهش یافته است. در مجموع ایران در ماه آگوست ۱،۱ میلیون بشکه در روز به این کشورها نفت صادر کرده؛ درحالی‌که این رقم در ماه جولای ۱،۸ میلیون بشکه بوده است. میزان صادرات نفت ایران به آمریکا در ماه آوریل، یعنی ماه قبل از اعلام خروج آمریکا از برجام ۷۵۵ هزار بشکه کاهش یافته است.

سکه طرح جدید ۴/۴ میلیون تومان گذشت

● هر قطعه سکه تمام‌بهار آزادی طرح جدید با ۲۷۰ هزار تومان افزایش نسبت به روز گذشته با رقم چهار میلیون و ۴۱۰ هزار تومان به فروش رسید. به گزارش مهر، در جریان معاملات بازار آزاد تهران، هر قطعه سکه تمام‌بهار آزادی طرح جدید با ۲۷۰ هزار تومان افزایش نسبت به روز گذشته با رقم چهار میلیون و ۴۱۰ هزار تومان به فروش رسید. همچنین هر قطعه سکه تمام‌بهار آزادی طرح قدیم با ۲۳۰ هزار تومان رشد نسبت به روز شنبه به ارزش سه میلیون و ۸۵۶ هزار تومان دادوستد شد. از سویی دیگر، امروز در بازار آزاد هر قطعه نیمه‌سکه بهار آزادی با ۲۶۶ هزار تومان افزایش در مدت مشابه، دومیلیون و صد هزار تومان و هر قطعه ربع بهار آزادی نیز با ۶۷ هزار تومان رشد به ارزش یک میلیون و ۵۰ هزار تومان معامله شد. بر اساس این گزارش، هر قطعه سکه گرمی نیز با افزایش ۲۰ هزارتومانی نسبت به روز شنبه به قیمت ۵۵۲ هزار تومان معامله شد. هر گرم طلای ۱۸ عیار نیز با ۲۳ هزار و ۵۵۰ تومان رشد به ارزش ۳۳۱ هزار و ۷۵۰ تومان فروخته شد.

دلار ۱۱۷۰۰ تومان شد

● در معاملات نقد بازار ارز، دلار با ۵۵۰ تومان افزایش ۱۱ هزار و ۷۰۰ تومان، یورو با ۵۸۰ تومان رشد به قیمت ۱۳ هزار و ۵۹۷ تومان، پوند با ۶۴۸ تومان افزایش ۱۵ هزار و ۱۸۶ تومان و درهم با ۱۲۷ تومان افزایش، سه‌هزارو ۱۹۱ تومان به فروش رسیدند. در معاملات بازار ثانویه که عمده معاملات واقعی ارز در آن بازار انجام می‌شود، روز گذشته یورو ۹ هزار و ۱۸ تومان و دلار هفت‌هزارو ۷۲۰ تومان بوده است.

کاهش ۸ میلیون تومانی قیمت خودرو

● رئیس اتحادیه صنف نمایشگاه‌داران و فروشندگان خودروی تهران گفت: از ابتدای هفته جاری به دنبال انتشار خبر عرضه ۴۰ هزار دستگاه خودرو از سوی خودروسازان، قیمت‌ها در بازار خودروهای داخلی نزولی شده و تا حدود هشت میلیون تومان نیز کاهش یافته است. به گزارش ایسنا، سعید مؤتمنی اظهار کرد: افزایش قیمت رخ‌داده در بازار خودروهای داخلی در یک ماه اخیر واقعی نبوده و ناشی از ناامی از جوازری دلالت و سفته‌بازان است. وی ا‌ی‌ا‌م‌ا‌د: قیمت‌های کاذبی که برای خودروهای داخلی عنوان می‌شود قیمت‌هایی است که دلالت و سودجویان در سایت‌های فروش اینترنتی آگهی می‌کنند و هیچ مبنای درست و واقعی‌ای ندارند. رئیس اتحادیه صنف نمایشگاه‌داران و فروشندگان خودروی تهران افزود: واقعیت این است که چند دالا و سفته‌باز قیمت‌های پرت و نجومی برای خودروها در سایت‌های فروش اینترنتی آگهی می‌کنند و به‌سرعت این قیمت‌ها در شبکه‌های اجتماعی، به‌ویژه کانال‌های تلگرامی بازتشر شده و به‌عنوان قیمت خودرو بین مردم دهان‌به‌دهان شده و ج‌ا‌ی‌ا‌م‌د. وی با بیان اینکه با قیمت‌های فعلی مصرف‌کننده واقعی به‌هیچ‌وجه اقدام به خرید خودرو نمی‌کند، خاطر‌نشان کرد: البته دیده می‌شود که بعضاً برخی افراد به صورت احساسی عمل کرده و قریب نرخ‌بازی دلالت و گفته‌های آنها مبنی بر آنکه قیمت‌ها بیش از این افزایش می‌یابد را می‌خورند و با قیمت‌های نجومی فعلی هم اقدام به خرید می‌کنند که البته تعداد آنها بسیار کم است. مؤتمنی ادامه داد: از روز گذشته با انتشار خبر عرضه ۴۰ هزار دستگاه خودرو از سوی خودروسازان شاهد کاهش قیمت‌های غیرواقعی در بازار خودرو هستیم. به‌گونه‌ای که تا هشت میلیون تومان نیز قیمت‌ها کاهش یافته است.